

דיין אמר שהוא אחראי - דיין חייב

בצרפת היה במצב של התפוררות, וכנפיה של קצינים ואנשי השרת תים החשאיים השתלטה למעשה על המדינה.

יירוש המנהיגים האלג'יריים היתה נקודת-המפנה בתולדות מלחמת-השיחרור. מי אז החל העולם נוטה לעבר הצד האלג'ירי. מלחמת-השיחרור קיבלה תנופה חדשה. העדרו של בן-בלה לא הפריע למאבק, אלא להיפך. בעוד שבן-בלה עצמו הפך במעצר למנהיג הלאומי הבלתי-מעורר, המשיכו חסידיו במאבק במרץ כפול, הגביי רו את פעולותיהם (ואת מעשי-הזוועה שלי הם), והתקדמו לניצחון. דה-גול הגיע ל-שילטון בצרפת. פתח בשיחות עם בן-בלה הכלוא, ומסר לו את אלג'יריה. בן-בלה עבר מן הכלא אל השילטון. איזו נפל הבש לשכני הישראלי, היה הופך למנהיג הלאומי המרכזי של הפלסטינים, לפמד מאבקם הלאומי, ולמכשיר-תעמולה מצויין נגד ישראל. את פעולות הפיודאיון לא היה הדבר עוצר אף ליום אחד.

מהי המסקנה?

מחרת הפעולה עשה דיין דבר שהוא סירב לעשותו אחרי הפלת המיטוס הלוזני. הוא קיבל על עצמו את האחריות למעשה. כמו כל הכרוזותיו של דיין מסוג זה, היו

להתפטר!

העולם כולו, נתערעה מערכת-השיקולים של צמרת המדינה.

חבש נשבי

ההחלטה הנמהרת לפתוח באש על ה' מטוס הלוזני נבעה מאוירה כללית זו.

האיש העומד מעל לחוק בישראל, מעמיד את עצמו מעל לחוק הבינלאומי. משה דיין מזיז עכשיו חביות ככל העולם. יירוש המטוס נעץ סכין בגב המער-כת המדינית של ישראל. בן לילה הושמטה הקרקע מתחת לעמדה המוסרית של ישראל, המטיפה נגד פיראטיות אווירית. בין יפאני מטורף, המאיים על טייס אורחי, ובין טייס חיל-אוויר המיירט מטוסי

בפעם הראשונה על מערכת-הביטחון. עם פרישת דויד בן-גוריון לשדה-בוקר, אירעה שורה ארוכה של עיסקי-ביש. עניין החבי לה האינפנטילית במצריים, שנכנסה להיס-טוריה בשם "העסק הביש", היה רק אחד מרבים. קדם לו הטבח של קיביה. כפר שפוצץ עלידי יחידה 101 על ראש נשותיו וילדיו. אחריו באה ההתקפה הגדולה על עזה בפברואר 1955. שבוצעה עלידי דיין תוך הונאת הממשלה, ודחפה את מצריים לזרועות הסובייטים. תקופה זו בחיי ישראל ודיין באה לקיצה למחרת מיבצע-סיני, כאשר בן-גוריון הח' ליט להרחיק את דיין מכל השפעה על מערכת-הביטחון. אך לאחרונה התבצר דיין ב' עמדת-המפתח, ועכשיו הוא מסוגל להכתיב שוב את מעשי ישראל. יש לכך סיבות פנימיות וחיצוניות.

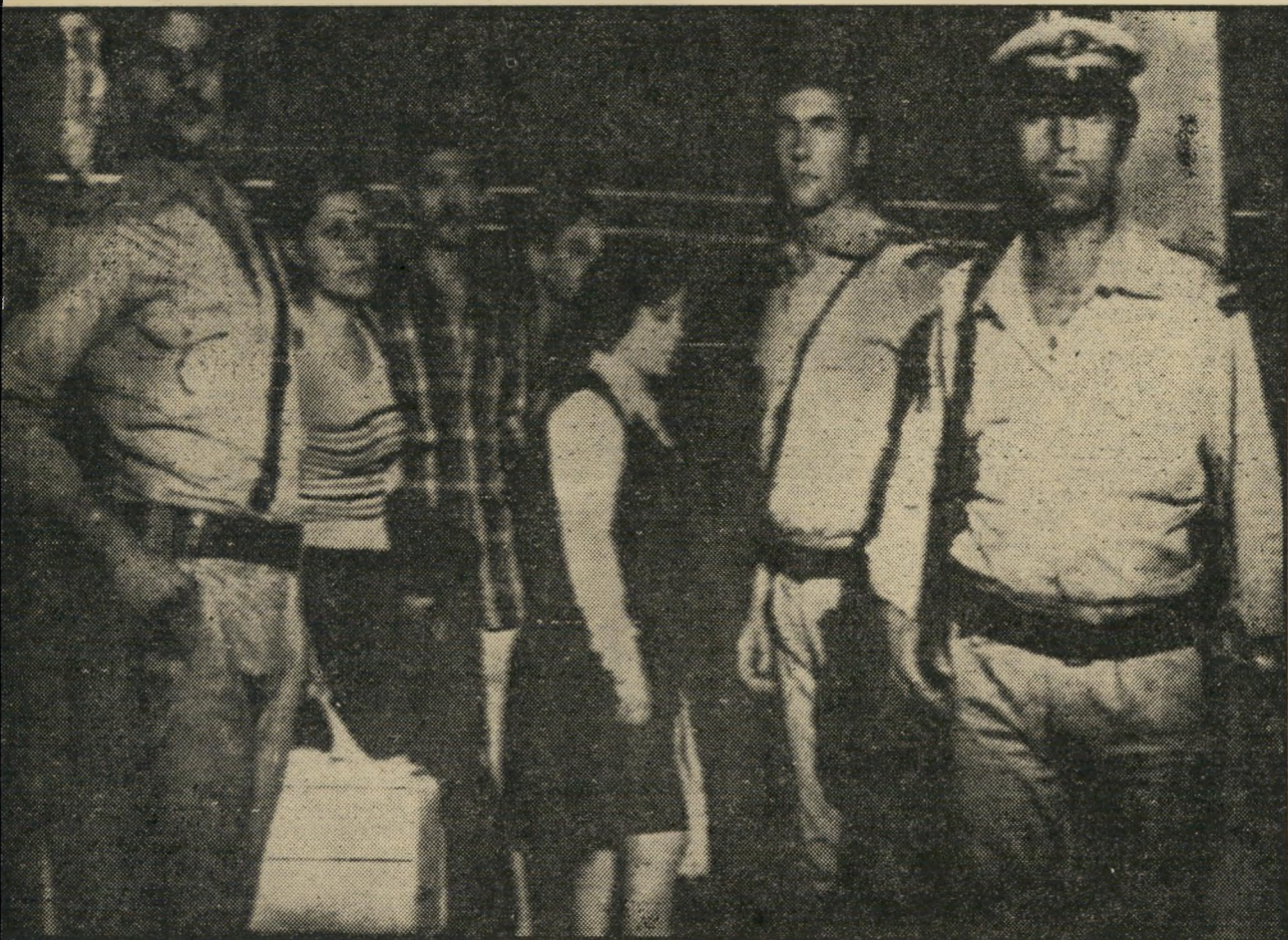
יברון הצייר דומה לשיכרון המה'מר ליד שולחן-המישחקים. כאשר שייכרון זה משתלט על האדם, הוא עלול לאבד את עשתונותו, לפעול כרובוט חסר-דעת. השבוע נראה ששיכרון קולקטיבי בי כזה אחז בצמרת המדינה? במערכת הטרור הנגדי, היא איבדה את העשתונות. תוך כדי רדיפה אחרי טרוריסטים, ירדו שליחיה וראשיה לדרגה של טרוריסטים. רמת השיקולים שלהם, מחר שבוותיהם ורגשותיהם, לא היו עוד שונים מן השיקולים, המחשבות והרגשות של ראשי אירגוני הפיודאיון. לעיני הציבור הנדהם בארץ ובעולם, נראה המאבק של ישראל כמלחמת-כנור פיות, שבה שני הצדדים אוחזים באותם אמצעים עצמם - כשצד אחד מפעיל מכ-שירים של אירגוני-מחתרת שלוחי-רסן, והצד השני מפעיל מכשירים ממלכתיים ב' צורה חסרת-מעצורים. האם נותר עוד הבדל פסיכולוגי בין ג'ורג' חבש המבקש לזכור את משה דיין, לבין משה דיין המבקש לזכור את ג'ורג' חבש?

מסיך לנצח

בשבי ראשי-כנפיה, הרעיון היה גאוני. נתקבל מידע על טיסה של כמה מראשי החזית העממית לשיחרור פלסטין מביירות לבגדאד. בייירות נמצאת בטוח המטוסים והמכשירים הטכניים של ישראל. הבה נחטוף את המטוס. רעיון פנטסטי. למה לא? איזו היתה קיומת ממשדה בי ישראל, ואילו היו חבריה מרניאים אחראים, היתה נשמעת מיד תשובה מוחצת לשאדה זו. היו הרי כה סיבות טובות, למה לא? ישראל היא מדינת-יחוק. עובדה זו מעניקה לה יתרונות רבים על אירגון-טרור. יתרונות אלה כרוכים במינבדות - אך השיבותם עצימה. קודה נשמע בעולם בכבוד, היא מפעולה מערכת מסועפת של קשי רים דיפלומטיים, היא יכולה לשכי נע את דעת-הקהל העולמית. שיכי נוע זה יצמיח פירות מעשיים. במאבק נגד טרור, אין זה קל. ההישגים הם הדרגתיים, איטיים ובלתי-דרמטיים. ה' עולם מהסט לקבל את נקודת-ההשקפה של ישראל, מפני שישראל אינה מציעה שום פיתרון לפלסטינים, מעמידה אותם בפני קיר אטום, כלייה לאומית. אולם העולם, המעוניין בתעופה האור-חית, קיבל בהדרגה את השקפות ישראל. שיכנוע עולמי החלה לגרום לתווה. כל זה נהרס במחיידי. איש לא שאל את שריה-חוק, אשר גולדה מאיר מתייחסת אליו כאל נער-שליח בעל פה גדול. גולדה עצמה, שעם גבור זיקנתה משתלטה עליה אמונה סנילית שהעולם כולו שונא את ישראל, איבדה זמנן כל שיקול בנושא זה. כך ניתנה למעשה יד חופשית לאדם ללא בגרות מדינית, מסרף צעיר-לנצח היושב על תקן שרי-ביטחון: משה דיין. משה דיין הוא חסיד נשבע של התחכמויות. הוא מאמין שיש כי כוחות של תעמולה מוצלחים לפתור בעיות היסטוריות. הוא מוכן להקריב כימעט כל עניין מדיני למגן הצלחה מביצעית מיידית. הטרור הנגדי הפך אצלו, ואצל חסידיו, למסע-צייד מרתק, המתחיל להגיע לממדים של נארקומניה, כשהדאגה לביטחון המ' דינה מקדשת את כל האמצעים. ברוח זו נתקבלה החלטת הירוש.

חוסר כל מעצור

ה לא קרה לדיין ולישראל בפעם הראשונה. בשנת 1954, כאשר משה דיין השתלט

שוטרים לבנונים מקבלים פני הנוסעים בחוזרם לביירות

אלה מילים ריקות. כי הוא לא הסיק את המסקנה, דגבי שרי-ביטחון רציני במדינה רצינית, היתה צריכה להיות: להתפטר. אך דיין אף לא חלם על כך. לקבלת האחריות היתה רק משמעות אחת: דיין הכריז שהוא המחליט והמבצע, ושלא איכ' פת לו מהי דעת השרים האחרים. ואלה, ממפ'ם עד ל'ע, זחלו אחריו. מבחינה מתחתית, פרשת הירוש היא רק אפיוודה. אך מבחינה מוסרית, וכסימפטום למתרחש בצמרת המדינה, זהו סימן-דרוך.

נוסעים בארץ זרה - יש הבדל אישי גדול, אך הבדל מעשי קטן. בעיני העולם פועלות עכשיו שתי כנפיות בינלאומיות באוויר, זו נגד זו. במילחמת כנפיות כזאת, יכול העולם להכריז על עצמו כניטרלי. מה היה קורה אילו הצליח דיין לזכור את חבש? זה היה מספק לו כותרות-ענק בעיתוני העולם, הופך אותו לגיבור היום בישראל. אך זה לא היה משנה במאומה את מצב המאבק בין ישראל ובין אירגוני הפיודאיון. היתה לכך דוגמה היסטורית - דווקא זו שהובאה השבוע עלידי חסידיו של דיין כצידוק למעשיו. בשיא מלחמת-השיחרור של אלג'יריה חטפו הצרפתים מטוס, שהוביל את מנהיגי המרד ממרוקו לתוניסיה. אחמד בן-בלה וחבריו נדדו לכלא הצרפתי. זה קרה כאשר השילטון האזרחי

אחרי שדיין השתלט למעשה על גולדה, ואחרי שה'יננים' המיסכנות של מפלגת-העבודה סולקו מכל השפעה על ענייני חוץ וביטחון, מכתבי דיין את הקצב. עכשיו אין עוד איש בממשלה המסוגל לעצור את דיין, הזוכה בתמיכת גולדה. מבחינה חיצונית, נעלמו כל ההיסוסים בגלל כוחו של צה"ל. יירוש המטוס ב' לבנון היה אפשרי מפני ששום חיל-אוויר ערבי אינו מסוגל להתנכל בצורה דומה ל' קווי-האוויר של ישראל. בגלל טווחי הטיסה וטווחי המכ"ם, רחוקים רוב הקוים האלה מיכולת-הפעולה הערבית. וגם במקומות שבהם יש אפשרות טכנית של פגיעה, אין היא סבירה, מפני שיש בכוחו של צה"ל להנחית על מדינות-ערב מהלומות מוחצות. בהעדר כל מעצור פנימי וחי' ציוני, וכאשר שוררת האמונה ש' אפשר ורצוי לצפצף על דעת

אורי אבנין